

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/195775,Uroczystosci-pogrzebowe-ks-Tadeusza-Isakowicza-Zaleskiego.html>
28.04.2024, 06:09

Uroczystości pogrzebowe ks. Tadeusza Isakowicza-Zaleskiego

17-18 stycznia 2024 r. w Radwanowicach i Rudawie pod Krakowem odbyły się uroczystości pogrzebowe, zmarłego 9 stycznia, ks. Tadeusza Isakowicza-Zaleskiego, laureata przyznawanej przez IPN nagrody Kustosz Pamięci Narodowej, działacza opozycji, kapelana podziemnej „Solidarności”, opiekuna niepełnosprawnych, historyka Kościoła, rzecznika upamiętnienia ofiar i potępienia sprawców ludobójstwa na Kresach Wschodnich.

Uroczystości pogrzebowe ks. Tadeusza Isakowicza-Zaleskiego. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

W ostatniej drodze znanemu kapłanowi towarzyszyli liczni żałobnicy z całego kraju. Prezesa IPN reprezentował dyrektor krakowskiego oddziału dr hab. Filip Musiał wraz z grupą pracowników Instytutu. 18 stycznia w kościele parafialnym w Radwanowicach odprawiono mszę świętą, której przewodniczył bp Damian Muskus. Odbyły się także egzekwie w obrzędku ormiańskim (matka ks. Isakowicza-Zaleskiego była Ormianką). Kapłan został pochowany na cmentarzu parafialnym w pobliskiej Rudawie.

Ks. Isakowicz-Zaleski był działaczem opozycji antykomunistycznej, kapelanem podziemnej „Solidarności”, opiekunem niepełnosprawnych i prezesem Fundacji im. Brata Alberta, historykiem Kościoła, zwolennikiem lustracji duchownych, publicystą, rzecznikiem upamiętnienia ofiar i potępienia sprawców ludobójstwa dokonanego na Kresach Wschodnich przez ukraińskich nacjonalistów.

* * *

Ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski

Urodził się 7 września 1956 r. w Krakowie. W młodości był związany z parafią św. Mikołaja, jako ministrant, lektor i członek ruchu oazowego. Ruch Światło Życie stał się dla niego – jak sam wspominał – środowiskiem, które ukształtowało go i miało wpływ na wybór kapłańskiej drogi życiowej. W atmosferze wspólnoty oazowej wzrastał w wierze, uczył się osobowej relacji z Chrystusem, ale też odpowiedzialności za Kościół. Wybór drogi kapłańskiej był dla niego kontynuacją zaangażowania w życie Kościoła i podjęcia odpowiedzialności za Kościół.

Jego rodzina, zarówno ze strony matki – Teresy z Isakowiczów, jak i ojca – Jana Zaleskiego, pochodziła z Kresów Wschodnich. Ojciec i jego rodzina przeżyli rzeź, której dokonali banderowcy we wsi Korościatyn. W wakacje 1975 r. odbył wraz z ojcem podróż o charakterze duchowej pielgrzymki na Kresy Wschodnie, odwiedzając rodzinne strony. Ta podróż wpłynęła na jego świadomość historyczną i późniejsze zaangażowanie na rzecz prawdy o zbrodniach zarówno nacjonalistów ukraińskich, jak i zbrodniach sowieckich. Ukształtowała też świadomość strat kulturowych narodu polskiego oraz bolesnych losów osób, które pozostały na terenach wcielonych do Związku Sowieckiego i tych, które musiały je opuścić.

W rodzinie przodków ks. Tadeusza spletały się trzy narodowości i trzy obrządki: ormiański, greckokatolicki i rzymskokatolicki. W rodzinie matki byli też duchowni, m.in. arcybiskup lwowski obrządku ormiańskiego Izaak Mikołaj Isakowicz (1824-1901). Z kolei siostra jego matki Krystyna (s. Miriam) Isakowicz wstąpiła do Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża, założonego w Laskach przez bł. Matkę Elżbietę Różę Czacką. On połączył w swojej pracy duszpasterskiej zaangażowanie na rzecz obu wspomnianych obrządków, od 2001 r. posługując również wyznawcom obrządku ormiańskiego.

Świecenia kapłańskie przyjął w 1983 r. z rąk kard. Franciszka Macharskiego. Przygotowywał

się do nich w Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Krakowskiej z dwuletnią przerwą, gdyż zaraz po wstąpieniu do seminarium w 1975 r., został wcielony do wojska. Pobór alumnów do zasadniczej służby był represją ze strony władz wymierzoną w Kościół katolicki i jego niepokornych hierarchów. Alumn Tadeusz trafił do jednostki w Brzegu. Pobyt utwierdził go w przekonaniu o słuszności opozycyjnych działań podejmowanych wobec władz komunistycznych. Po powrocie do seminarium nawiązał kontakt ze środowiskami opozycyjnymi, m.in. środowiskiem podziemnego pism „Krzyż Nowohucki”, środowiskiem Studenckiego Komitetu Solidarności, lubelskim środowiskiem „Spotkania”. Pisał artykuły dotyczące m.in. tematów Kresów Wschodnich i zakłamanych faktów z historii Polski. Po wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce, jako diakon parafii św. Mikołaja w Chrzanowie, włączył się w pomoc rodzinom internowanych, m.in. w przekazywanie środków finansowych. Kolportował też i przerzucał drugoobiegowe pisma.

W latach 80. ks. Tadeusz zaangażował się w pracę duszpasterską na rzecz środowisk opozycyjnych. Ważną postacią okazał się w tym względzie ks. Kazimierz Jancarz – wikariusz nowohuckiej parafii Mistrzejowice i nieformalny kapelan „Solidarności”. Ksiądz Tadeusz regularnie przyjeżdżał do Mistrzejowic, by wspierać działania ks. Jancarza. Uczestniczył w czwartkowych mszach świętych za ojczyznę, koncelebrował je, wygłaszał kazania, spowiadał, głosił rekolekcje dla środowisk opozycyjnych.

Wspierał też posługę drugiego z ważnych dla niego kapłanów – ks. Adolfa Chojnackiego, proboszcza parafii Stary Bieżanów w Krakowie, który w 1985 r. udostępnił pomieszczenia parafialne i zezwolił na zorganizowanie protestu głodowego w akcie sprzeciwu wobec represjonowania działaczy „Solidarności”. W wolnej Polsce ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski właśnie tym dwóm odważnym i niezłomnym kapłanom dedykował książkę „Księża wobec bezpieczeństwa na przykładzie archidiecezji krakowskiej” (Kraków 2007), która była efektem jego prac badawczych oraz apelem o lustrację w Kościele katolickim.

Z powodu zaangażowania i wsparcia środowisk opozycyjnych ks. Tadeusz był represjonowany przez aparat bezpieczeństwa. W 1985 r. dwukrotnie podjęto zamach na jego życie, najpierw w rodzinnej kamienicy w centrum Krakowa, następnie na terenie Woli Justowskiej, gdzie został przeniesiony po pierwszym nieudanym ataku „nieznanych sprawców”. Nie wpłynęło to jednak na zahamowanie jego aktywności. Finałem opozycyjnej działalności ks. Tadeusza było duchowe wsparcie strajkujących robotników huty im. Lenina w Nowej Hucie, w maju 1988 r. Wówczas na prośbę ks. Jancarza odprawił na terenie huty mszę świętą i pozostał z hutnikami aż do pacyfikacji, stając się jedną z ofiar represyjnych działań władz.

Ponadto w 1987 r. był współzałożycielem Fundacji im. Brata Alberta, zajmującej się osobami upośledzonymi umysłowo, prowadzącej schronisko w podkrakowskich Radwanowicach, której praca rozwinęła się w kolejnych dziesięcioleciach w skali całej Polski.

Na działalność i postawę ks. Tadeusza Isakowicza-Zaleskiego – jak sam wspominał – miały

wpływ trzy postaci: doktor Judym – bohater powieści „Ludzie bezdomni” Stefana Żeromskiego, brat Albert – Adam Chmielowski (powstaniec, malarz, opiekun biednych i bezdomnych) oraz kard. Karol Wojtyła – Jan Paweł II. Do tych postaci odwoływał się w posłudze duszpasterskiej i działalności społecznej, i wydaje się, że w jakiejś mierze z tymi postaciami utożsamiał się, czy też czerpał wzorzec. Na wzór doktora Judyma cechowały go radykalizm oraz bezkompromisowość, a w niektórych działaniach także osamotnienie. Na wzór brata Alberta – zaangażowanie na rzecz wolności ojczyzny oraz otwartość na sprawy potrzebujących i wykluczonych. Na wzór kard. Wojtyły – troska o dobro Kościoła, uporczywe wzywanie do prawdy i dialogu, a przy tym posłuszeństwo wobec decyzji przełożonych, mimo poczucia niezrozumienia intencji, którymi się kierował.

W 2006 r. za działalność opozycyjną ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski został odznaczony przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Cztery lata później otrzymał nagrodę Kustosza Pamięci Narodowej, przyznawaną przez Instytut Pamięci Narodowej w dowód uznania za zasługi w upamiętnianiu historii narodu polskiego.

Tekst dr hab. Łucja Marek

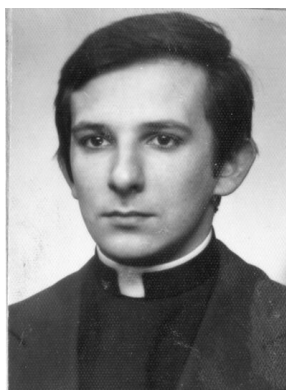
Ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski. Fragmenty wspomnień o służbie w wojsku

Ksiądz Tadeusz Isakowicz-Zaleski

Msza w kościele Narodzenia NMP w Bieżanowie Starym, sprawowana przez ks. Cnojnackiego i ks. Isakowicza-Zaleskiego, 21 kwietnia 1985 r. Fot. Zbigniew Galick

Ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski

Msza w kościele Narodzenia NMP w Bieżanowie Starym, sprawowana przez ks. Cnojnackiego i ks. Isakowicza-Zaleskiego, 21 kwietnia 1985 r. Fot.

Ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski (1956-2024). Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

